

MIŠIMA

Zoran Zelić

*Lepota je strašna, jeziva stvar! Strašna je jer je niko još nije dokučio
niti će to ikad moći, zato što Bog pred nas stalno stavlja nove zagonetke.
U lepoti se susreću dve obale i sve suprotnosti postoje naporedo.*

Rešavamo ih kako znamo i umemo i opet smo na suvom.

*Nepodnošljiva mi je pomisao da čovek plemenitog srca i uzvišenog uma, koji je krenuo
u život sa idealom Madone u srcu, završi u Sodomi. Još je strašnije što se čovek kome je
Sodoma u srcu, ne odriče lako idela Madone i što u dubini duše može da izgara od istinske
čežnje za lepotom, kao u doba mladalačke naivnosti. Sam đavo zna šta sve to znači.*

Ima li lepote u Sodomi? Veruj mi, mnogima ljudima je Sodoma lepa.

Da li si znao za tu tajnu?

F.M.Dostojevski Braća Karmazovi

Ako bi letimično bacili pogled na historiju japanske književnosti, sigurno bi uočili nemali broj kvalitetnih pisaca koji su svojim književnim delima duboko utisnuli tragove u kulturnu baštinu zemlje izlazećeg sunca. Takav pogled bi možda bio i dovoljan da se stekne utisak, ili pak impresija, ali nikad nije na odmet zagrebati mao dublje i proceniti od kakvog je materijala skelet koji pokreće bilo koje telo (u ovom slučaju književno telo jedne zemlje).

U samoj suštini, ili književnoj kičmi, urezana su četiri imena. To su: Rjonsuke Akutagava, Jasunari Kavabata, Jukio Mišima i Kenzaburo Oe. Četvorka koja bi se s pravom mogla smarati esencijalnim stubom tradicije pera i zaobići je (kojim nenamer nim slučajem) prilikom priče o japanskoj književnosti, bili bi isto kao i izostaviti iz japanskog kulturnog života origami ili čajnu ceremoniju tj. kult čaja (ca-no-ju), ili u domenu japanskog ratničkog duha ne spomenuti zen, samuraje i katanu, ili japansku umetnosti osiromašiti za haiku poeziju i sumije slikarstvo. Oni su – ne samo kao pisci svojim delom već i kao ljudi svojim životom – predstavljali sinove nacije, ili kako bi to možda mundani astrolozi rekli; *produženu ruku nacije*, jer otelovljuju Japan u malom. Kavabatinih *Hiljadu ždralova*, Mišimin *Zlatni Paviljon*, Akutagavin *Rašomon*, Kenzaburove *Lovine...* jesu mikroskop jedne zemlje ispisan na hartiji u tvrdom povezu.

E sad, dalja selekcija bi bila stvar individualnog izbora. Što se mene tiče, priznajem da su me Akutagavine priče fascinirale, Kavabatina *Lepota i Tuga* raznežila, ali bi ipak izdvojio ime koje lično smatram sinonimom za Japan. To je Jukio Mišima.

Rođen je jedne prohладне zimske noći u prostranoj porodičnoj kući na periferiji Tokija, kao Kimitake Hiraoka (Jukio Mišima je pseudonim). Skoro celo detinjstvo (od rođenja do 12. godine) proveo je pod posebnim nadzorom svoje babe Nacue Nagai. Samo dva meseca nakon što je po prvi put ugledao ovaj svet, ona ga je odvojila od roditelja i sve sa sa kolevkom premestila kod sebe, u prizemlje kuće. Vremenom je uspostavila potpunu dominaciju nad životom unuka: majka i otac su ga viđala samo pod njenim uslovima (pratili ga u školu, jednom nedeljno su imali termin za posetu svom detetu...), za društvo mu je odabrala tri starije rođake s kojim je igrao origami jer jeスマtrala da su dečaci opasno društvo za njega, dok bi iz kuće izlazio veoma retko. Nemoćan da se odupre okolnostima, već prvih godina života razvija dečiju antipatiju prema stvarnosti povlačeći se u svet mašte, knjiga, bajki... Taj svet, kako ga on naziva u „Ispovestima maske“ je svet „Noći, Krvi i Smrti“, i koliko god izgledalo paradoksalno, on mu pomaže da se bori protiv neumitne stvarnosti. Kofer bakine zaostavštine bio je poprilično težak za ruke dvanaestogodišnjaka otpremljenog u dom svojih roditelja nekoliko meseci pre Nacuine smrti. Pripremila ga je za latentni homoseksualizam koji je počeo da ga muči prilikom ulaska u pubertet, i svojim učestalim pričama o davnom i srećnom životu podstakla mu čežnju (iliti privrženost) ka prošlosti i tradiciji: čežnju ka „romantičnom agonijom“, i bez obzira što se stvari po prispeću u roditeljsku kuću u Mišiminom životu „normalizuju“ kad po prvi put uistinu postaje svestan majčine ljubavi, duh odgoja pod okriljem bake Nacu ostao je duboko pečatiran u njegovoh duši i u mnogome uslovio kasniji tok događaja.

Po završetku Drugog svetskog rata, u ruinama Tokija pred pragom „amerikanizacije“ Kimitake, koristeći pseudonim Jukio Mišima, objavljuje dva ne toliko zapažena romana, da bi ga treći (autobiografski) „Ispovest maske“ odmah nakon objavljivanja 1950. godine, lansirao u sam vrh japanskog književnog sveta. Taj roman danas u Japanu uživa status klasika. Nakon njega nižu se; „Žeđ za ljubavlju“, „Zabranjenje boje“, „Zlatni paviljon“, „Mornar koji je izneverio more“, tetralogija „More plodnosti.“ Osim četrdesetak romana Mišimin izuzetno plodan književni opus čine i osamnaest pozorišnih drama i dvadeset tomova priča, kao i nekoliko eseja. Pod japanskom zastavom bio je tri puta nominovan za Nobelovu nagradu za književnost, i 1968. godine to prestižno priznanje zaista se udomljuje na ostvрskom tlu, ali pod krovom Mišiminog mentora i cijenog kolege – Jasunari Kavabate.

Zadnjih godina života vođen patriotiskim pobudama poznati pisac pristupa vojnoj obuci, nakon čega osniva sopstvenu gardu za odbranu tradicionalnih vrednosti Japana. Da li je pokretač te odluke bio zaista Mišim patriotizam – teško je reći. U svakom slučaju, on je poslužio kao sredstvo za osnivanje militarne grupe, koja je opet bila sredstvo za postizanje ličnog kraja. Mišima je pristupio obuci jer je želeo da postane ratnik tj. samuraj. U njegovog šemi stvari pripremati se za samuraja značilo je pripremati se za smrt koja ga je oduvek fascinirala. U fantazijama iz mladosti lepotu je izjednačavao sa ekstazom smrti, a sebe doživljavao kao „poslednjeg nalednika tradicije japanske lepote“. Takva logika koja kaže da je priprema za samuraja zapravo označavala mogućnost da se umre junačkom smrću u potpunosti mu je

opsedala misli zadnjih godina života. Ali tu je bilo i nešto drugo; u smrti je (koliko god nam zvučalo čudno) pronašao princip koji objedinjuje večne suprotnosti umetnosti i fizičke akcije, suprotnosti pera i mača.

Par meseci nakon sto je završio svoje poslednje (remek) delo „More plodnosti“ poznati pisac sa svojom vojnom grupacijom vrši dugo pripreman puč u Icigaji s namerom da odbrambenim snagama Japana vrati dobrostanstvo nacionalne armije. Puč nije uspeo i Mišima okončava svoj život na samurajski način: harakirijem 25. novembra 1970. godine u 45. godini života.

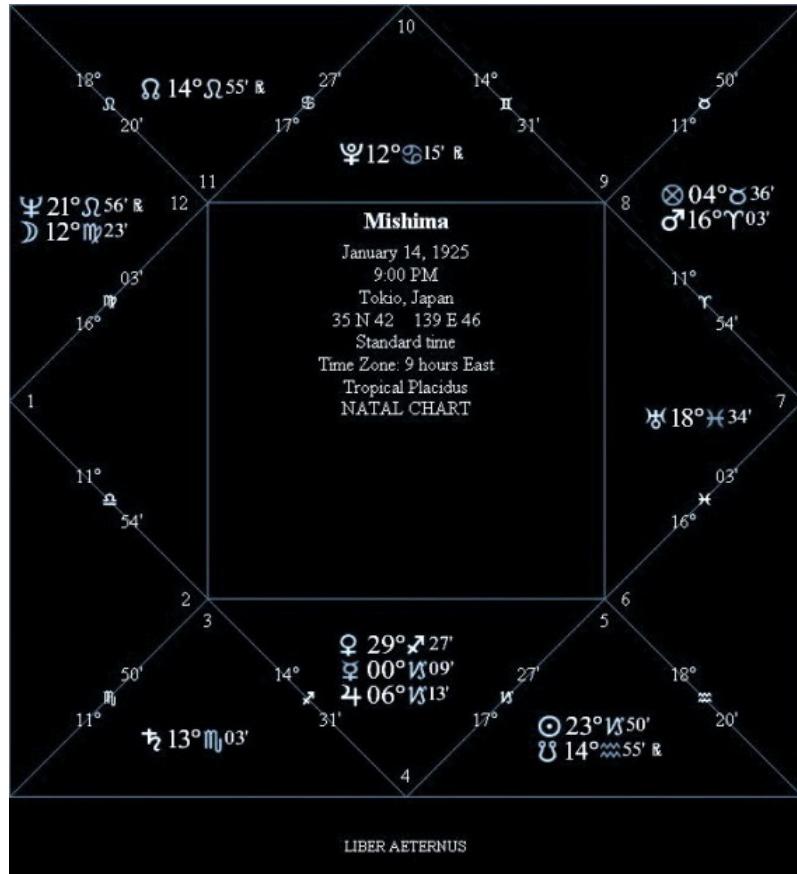
Veživno tkivo predstojeće priče čine tri slike. Mogu se smatrati odsećima, ili kako ja to već više volim reci; *fragmentima* Mišimnog života protumačenim iz astrološke perspektive. Prva i polednje slika (*Samuraj i Smrt, Mač*) su romansirane priče sa astrološkim komentarima, i zapravo opisuje dve strane istog novčića, dok je druga (*Pero – Maska i Lepota*) urađena u klasičnom astrološkom stilu.

E sad, možda su pojedini čitaoci kroz osvrt na Mišiminu kraću biografiju doživeli izvesni de ža vu (*de ja vu*) i stoga moram napomenuti da mi je pre tri godine ovaj nadasve osoben i kompleksan pisac (čovek) poslužio kao inspiracija za seminarski rad objavljen na Kepler sajtu (*Umetnost glodovanja*). Neki su ga možda čitali, neki ne, međutim, činjenica je da ja kao autor taj članak – posmatrajući ga sa ove vremenske distance – smatram neuspšim i različitim od svega što sam kasnije napisao. Same okolnosti nastanka (vremenski rok od desetaka dana za predaju (pošto se radilo o seminarskom radu za prvu godinu), period depresije, licni problemi...) otežavali su posao i podsticaleunu-

trašnji (kreativni) grč da sabotira uklapanje astroloških faktora u funkcionalnu „živu“ celinu. S ove vremenske distance, pomenuti članak doživljavam kao klimavi okvir ispunjen suvim biografskim podacima koji su zatim protumačeni na klasičan astrološki nacin, i ovaj rad zapravo predstavlja jedan vid iskupljenja u mojim očima.

U svrhu ovog astrološkog tumačenja, život poznatog pisca podelio sam na dva, ne samo vremenska perioda, već i personalna dela. Prvi deo dominira životnim periodom do natusove dvadeset pete (recimo tridesete) godine i umnogome je uklopljen u simboliku podznaka, Meseca, Merkura

itd. Svoje učešće u sferi stvaralaštva uzima kroz Mišimine prve značajne priče, eseje, i naravno romane (*Ispovest maske*, *Žed za ljubavlju i Zabranjene boje*). Drugi životni period (ili drugi deo natusove ličnosti) svoj osvajački pohod započinje oko tredesete godine i traje, ili bolje reći trijumfuje trenutkom Mišimine smrti. Vezan je pre svega za simboliku Sunca i Marsa (svega što predstavljaju u chartu), njihovog kvadratnog odnosa. Zahvaljujući tim životnim segmentima mogu se posmatrati i bolje razumeti, kontradiktornosti pera i mača, umetnosti i akcije. Kontradiktornosti utisnute u Mišimino stvaralaštvo i život.

SAMURAJ I SMRT

Dva dana osluškivao je bat kiše. Mala slamlnata koliba podignuta u brdimu, daleko od očiju ljudi, bila mu je više od utočišta; bila je i hram i skromna gostionica i prenoćište, a po koji put, kao što to beše sad, pretvarala se u dedaiko (velik japanski bubanj) i na svoj način muzicirala u simfoniji oblaka. Zvao ju

je Đojoken (Streha jutarnjeg sunca). Kiša je romorila, vetar se poigravao sa kapljicama, i udruženi su galopirali i kasali po prostirci prirode sve dok ritam nebeskog aplauza nije u potpunosti zagospodario životom u provinciji Saga.

Sedeo je prekrštenih nogu na tatamiju (slamnata prostirka) i praznog uma osluškavao uigrane zvukove. Taj trenutak spokojstva udružen sa mističkom kontemplacijom remetio je tek po neki zalutali odbljesak iz napuštenog svetovnog života, uglavnom prepoznat kroz sećanje na preminulog gospodara Nabešimu. Blago oborenog pogleda u kome je još uvek titnjao pepeo ratničke veštine, pustinjak je buljio u pod. Ne, nije zaboravo. Rana je još uvek, nakon deset godina bridela¹. Nisu imali pravo da mu oduzmu čast i ukradu zajamčenu smrt. Nisu smeli da zabrane tradicionalni čin samurajske odanosti gospodaru. Gospodar Nebešima je prošao kroz kapiju smrti, a on ostao u Dolini suza. Vraca je bila pokidana, i ništa, ali ama baš ništa nije moglo opravdati taj čin nasilnog oduzimanja katane lojalnom ratniku.

U cik zore, kiša je prestala da pada. Zavladala je tišina. Đodo je ustao, protegnuo noge, i iz zdele u kojoj se nalazilo povrće obrano na obližnjim poljima, odmerio šaku prinča i ubacio ga u lonac do pola napunjen vodom. U čošku kolibe beše naslagana omaњa kamara suvih grančica prikupljena nekoliko sati pre kišnog perioda. Uzeo je i njih, izašao iz kolibe, prialio vatru i stavio pirinča da se kuva.

Vlažni, prohладни vazduh nelagodno mu je klizio niz obrijanu glavu i obraze, dok

1. Radi se o samuraju Đodo Jamamotou koji se povukao iz svetovnog života nakon smrti svog gospodara Micušibe Nabešima. Novi statut je zabranjivao sepuku (samoubistvi samuraja nakon smrti gospodara) a kako je Nabešima koračao u skladu sa vremenom u kome je živeo, izdao je ukaz da će čast porodice onog čoveka koji izvrsti samoubistvo nakon njegove smrti biti upropastena. Usled tog ukaza Đodo nije mogao da izvrši samoubistvo. Stoga se povukao iz svetovnog života.

bi se povremeno udaljio od vatre, bacajući pogled ka zavojitom puteljku. Pitao se da li će se mladi samuraj i danas pojavit. Tri dana ga nije bilo. Nije mogao jasno da se seti o čemu su te poslednje večeri pričali, ali je bio ubedjen da mu je kroz razgovore dočarao istinski duha starih samuraja i smrtri sa kojom su neraskidivo drugovali. Kako se samo plemenito i vredno divljenja naslućivala odvažnost mladog čoveka kad mu je stari isposnik obelodanio svoju najsnažniju misao.

Shvatio sam da je put samuraja smrt. U situaciji kada je podjednaka šansa da živiš ili umreš, jednostavno reši taj problem odbirajući trenutnu smrt. U tome nema ničeg komplikovanog, samo se uspraviš i delaš...

Da uvek se treba opredeliti za smrt.

Mladi samuraj zvao se Toširo i prvi put je kročio u majstorovu kolibu na proleće u sedmoj godini perioda Hoei. Naoko stasit, snažan mladić sa svoji dvedeset tri godine, dvadesetak godina mlađi od Đodoa, iskazivao je veliku naklonost ka negovanju vojne umetnosti i isticao samurajski način poнаšanja. Kad je legenda o Večnom Jutru (u prevodu Đodo Kjokuzan) došla do njegovih ušiju, brže bolje se dao u potragu za bivšim ratnikom i krenuo na put gonjen vatrenom čežnjom da spozna srž samurajskog života. I tako je sve počelo; mladost i iskustvo ratničkog života susreli su se na vratima slamnate kolibe podignute pod drvetom trešnje.

Pirinač je u međuvremenu bio kuvan. Đodo je napunio zdelu i seo na obližnji kederov panj. Obedovao je lagano, disciplinovano varao glad, i gledao u daljinu osećajući kako bi svakog momenta mogao ugledati Toširovu figuru. I zaista, on se ubrzo pojavi

u vidu tačke na obzorju. Prekraćivao je pute-ljak stabilnim dugim koracima i za nekoliko minuta Đodo je jasno video njegovu dugu crnu kosu svezanu u pundu, prorez na gornjem delu tamno plavog kimona, i mladački žar u očima koji ga ni jednog momenta za vreme njihovih razgovora nije napuštao.

„Znao sam da ćeš se danas pojaviti“, reče Đodo privodeći obed kraju.

Toširo se duboko nakloni i otpozdravi učitelja. Uđoše u kolibu.

„O čemu smo pričali prošli put?“

„O podvizima samuraja učitelju.“

„Da. Kada se čovek nađe usred bitke, on mora biti gospodar situacije, ma kako se ona odvijala.“

Nastupi par trenutaka tišine.

„Toširo danas se rastajemo“, izusti Đodo „rekao sam ti sve što sam imao; pričao sam ti o akciji, o energiji, o tome da čovekova energija stvara veliku akciju i da ne postoji stvar kao što je višak energije. Kad je lav u punom trku pod njegovim šapama nestaje tlo; on čak može projuriti pored svog plena. Zašto? Zato što je lav. Pričao sam ti o skromnosti, obzirnosti i načelima, pričao sam ti o životu, ali nadam se da si shvatio ono osnovno; **da je put samuraj smrt.** Tako je bilo odvajkada; od prvog pokolenja naše ratničke sorte i biće dok i poslednji samuraj ne napusti ovaj svet. U smrti leži naša lepota i sva veličanstvenost koju možemo imati i stoga je stalno treba nositi u mislima. Život i smrt su samo dve strane jednog štita. Čovek mora voleti svim srcem ono što radi. Znaš da nikad nisam želeo da postignem budstvo. Čak iako treba da umrem i sedam puta se ponovo rodim, ne bih očekivao, niti želeo

išta više do da budem Nabešima samuraj i da se potpuno posvetim posedu.“

Toširo je pažljivo upijao svaku učiteljevu reč.

„Kad je samuraj stalno spreman za smrt, onda je tek usavršio put samuraja. Ako čovek u srcu nosi smrt, spremajući se da umre kada god to treba, on ne može pogrešno da dela“, nakratko zastade i onda dodade „pa čak i ako nije samuraj.“

„Ne razumem učitelju“, nadoveza se Tošrio.

„Ja sam u srcu samuraj, ali sad nosim budistički plašt i gologlav hodim kroz šumu. Zar ne?“²

„Da...“

Đodo ustade, napravi par koraka do ulaza u kolibu, ruke položi na leđa i pogleda u nebo čije je plavetnilo osvajala bistrina. Tek po koji tmurni oblak na izdisaju. Čuo se zvuk ptica.

„Tokom šesnaestog veka feudalni gospodari su žestoko ratovali jedni sa drugima ne birajući sredstva za postizanje cilja. Nарод je patio, nekad i monasi. U to vreme u pokrajni Kaj postojao je manstir Jerin-dži. Njime je upravljaopat Kvaisen. Iako dobrodušan, plemenit u mnogim pogledima naročito po pitanju čovekoljubivosti, znao je da bude i krajnje principijelan, do srži nepotpustljiv u sprovodenu budističkih načela. A i imao je tu naviku da se izruguje smrti. Bio je opsednut njome. Skoro da je imao krv samuraja. Monah ratnik.

Jedne noći, trećeg aprila 1582. godine, par ljudi je pokucalo na vrata manastir-

2. Posle napuštanja svetovnog života Đodo je postao budistički isposnik.

ke kapije i zamolilo za prenočište. Delovalo su dosta jadni, siromašni, izmučeni glodovanjem. Opat nije mogao izneveriti svoju ljudskost i izašao im je u susret. Sutradan, samo par sati nakon što su napustili budistički hram uputivši se ka obližnjoj varošici, vojnici feudalnog vladara Nobunage opkolili su manastir.

Ispostavilo se da su putnici namernici bili Nobunagini neprijatelji i on je nekako saznao za noćašnji događaj i zatražio od opata da ih izda. Kvaisen je to odbio. Srdit i nemilosrdan u nameri da kazni nepokornog opata, naterao ga je zajedno sa svim preostalim monasima da se popne na poslednji sprat manastriske kapije. Imao je nameru da ih spali žive tako što bi spalio čitav manastir. Zaključao je vrata, a vojnici su zatim zapalili vatru. Čulo se pucketanje drva i vatra je počela nemilosrdno da plamti gutajući staro zdanje deo po deo...

Monasi predvođeni opatom, mirno su se okupili i seli prekrštenih nogu, zauzimajući svoja mesta po utvrđenom redu ispred Budinog lika. Opat je održao svoju poslednju propoved na uobičajan način, rekavši; „*Braćo, okruženi smo plamenovima; kako biste vi zavrteli Točak darmu u ovom kritičnom trenutku? Neka svako od vas kaže poneku reč.*“ Nakon toga svako od njih izjasnio se u skladu sa svojim umnim sposobnostima. Kada je sve bilo gotovo, opat je izneo svoj sud,

„*Radi mirne meditacije,
ne moramo ići u planine i potoke;
Kada se misli utišaju, i sama vatra
je hladna i osvežavajuća.*“

I onda je sve postalo satvni deo vatretnog samadija (meditacije)³.

3. Radi se o istinitom događaju.

Obećaj mi da spisi neće iz tvojih ruku biti predate sledujućim pokolenjima. Prouči ih i spali. Nisu oni za budućnost.“

Taširo mu teška srca obeća, ali vreme je znalo da neće ispuniti datu reč. Đodo se tad okret ka njemu, a pogleda mu zatim sklinu u čošak kolibe; mestu gde su se nalazile grančice za potpalu. Dva lista su ležala na podu, a svež miris kedrove sume nakon kiše dražio mu je nozdrve. Sklopio je oči, i reči su same nadšle.

*U samo nekoliko pupoljaka
što se zadrža
jos uvek skrivenih među lišćem
da li ja to osećam
njeno prisustvo –
nje za kojom potajno čeznem.⁴*

Tošito tog prolećnog dana rođenog iz kiše poslednji put video Đodoa. Sedam godina je proveo u aranžiranju njihovih razgovara. Kada je završio na prednjoj korici napisa *Hagakure - Skriven u lišću*.⁵

4. Ona simbolise smrt

5. Mladi samuraj o kome je ovde reč je Curamoto Taširo. On je u nekoliko navrata posetio Đodoa i zapisao njihove razovore naslovivši ih *Hagakure*. To je knjiga o samurajskom kodeksu koja u prevodu znači *Sakriven u lišću*, mada se ponekad prevodi i kao „Zapis mislii učitelja Hagakurea“. Postoje dve teroije o nastanku imena. Po prvoj naslov je odbaran da bi se prenela atmosfera pesme sveštenika Saigjua „u vreme nekoliko pupoljaka“, po drugoj naslov predočava činjenicu da je *Hagakure* zapravo knjiga o samožrtvovanju, o samurajima koji neupadljivo služe u senci i da ju je Đodo napisao u osamljeništvu „sakriven među lišćem“.

KOMENTAR

Biografska činjenica glasi: Mišimu je smrt fascinirala. I doista, u koje god poglavlje njegovog života da se zadubimo, Ona je prisutna. U detinjstvu dok posmatra slike vitezova iz bajki razmišlja o smrti koja će ih zadesit, u mladosti ga općinjava reprodukcija slike Gvida Renija *Sv. Sebastijan* i strele koje iznutra izjedaju mладо telо mučenika *plamenovim uzvišene boli i ekstaze*, dok se u zreлом dobu napajao tradicijom bušidoa (put samuraja) na onom mestu gde je smrt najobilnije tekla – u *Hagakureu*. Svojvremeno je u Japanu to delo smatrano vrstom jeresi i bilo zabranjeno zbog izuzetnog naglaska na smrti. 1967. godine Mišima je dao svoj komentar na *Hagakure* i priznao da je on bio materica njegovog književnog opusa. Nazivao ih je „ključem slobode.“

Posmatrajući stvari u domenu astrološke simbolike važno je u vidu imati dva faktora. Prvo, smrt koja je općinjavala Mišimu uvek je bila etiketrana kao ratnička, kao junačka smrt, smrt od mača, strela, smrt na bojištu, mučenička smrt. Smrt koja se prvo prepoznavala kroz pero (Mišimine romane, eseje, pripovetke...) ako ne u čistom stanju, onda u granicama onih psihičkih stanja koja su joj predhodila ili su blisko povezana s njom (mučenje, mazohizam, nasilje...), a kasnije se ona „pripremala“ putem akcije (pritupanje vojnoj obuci, osnivanje sopstvene garde, bušido...). Drugi faktor predstavlja piščevu snažnu okrenutost ka tradiciji, caru, ka vremenu prošlom. Dakle, meduigra ta dva faktora rezultirala je konačnim; Mišiminim samoubistvom na tradicionlani način – se-pukuom. Ako natalna karta već predstavlja skup svih mogućnosti vremena prošlih i budućih, onda je za očekivati da pojedine stvari

s kojima dolazimo u kontakt i dešavanja koja nas okružuju, podstiču astrološku simboliku da živi na specifičan način i da nas vodi ka krajnjem odredištu.

Astrološka teorija nam predočava da **8. kuća** ukazuje (između ostalog) i na završetak života. Način, sredstvo, okolnosti; sve je tu. U Jukiinom horoskopu vrh pomenute kuće našao se u ratničkom i borbenom znaku (Aries) a da stvar dobije na intezitetu, njen upliv je potpomognut dostojanstveno **snažnim Marsom** postavljenim na samom vrhu. On je uz to i njen vladar. Najprostiji slikovni primer iz piščevog života oživljen putem predočenih faktora bila bi slika mučenstva rimskog legionara *Sv. Sebestijana* probodenog strelama i Mišimina odluka da to umetničko delo Gvida Renija reprodukuje na sebi svojstven način zadnjeg meseca života na jednoj od fotografija iz serije „Čovekova smrt“ za koju je pozirao u studiju Šinojama.

Čitaoci koji su pažljivo pročitali priču *Lunarno raspeće*, verovatno su zapazili odeljak u kom se kaže da će ta vatrena planeta, gde god da se nađe, a naročito u muškom horoskopu imati potrebu da se izrazi (princip energije i pokreta) i snažno denifisati natusa. Iako je Mars ovde lišen slučajnog dostojanstva (nije na uglu) njemu je 8. kuća veoma bliska (srodnja) i s te strane, on se može smatrati kao na svom terenu.

Najznačajniju aspektну povezanost **Mars** ostvaruje **sa Suncem** (kvadratni odnos). Veoma bitan aspekt, s obzirom da kroz njega u igru ulaze *Hagakure* ali je i važna spona kreativnosti (5k) i bojišta, pera i mača, pesnika i ratnika.

Vidimo da je Sunce suvereni vladar 12. kuće, a sve sto nam dolazi putem serije, dolazi nam iz vremena prošlog na ovaj ili onaj način, izranja iz podsvesnog. To je prtljag sa kojim stupamo na prag sadašnjeg života. Svojevrstan kofer (ili pandorima kutija) pripremljen specijalno za prolaznu kuću bola. Šta karakterise vladar dvanaestice? Karakterise ga znak Jarac, te je izuzetno tradicionalno, disciplinovano, uporno u svojim nastojanjima, u svojoj ambiciji. Predstavlja i nekog poznatog iz prošlosti ko vrši upliv na natusov život, a kako je to znak **egzaltacije Marsa** i usputne povezanosti sa njim, očito je da je samurajska priča iz osame šuma i gora morala izaći na videlo. Prve naznake bušidoa. Na tom kvadratnom nivou energija (muška) je izuzetno nabijena, ne pristaje na bilo kakav kompromis sa mirovanjem. Pošto je u pitanju spoj osmice i dvanaestice, zaključak je da su porivi (ne samo samoubistveni, već i seksualni), mogli biti nesveni, ali i izuzetno snažni.

Dalje, Sunce se našlo na 23. stepenu Capricornusa tj. fiksnoj zvezdi Deneb Okab iz sazvežđa Akvila (Orao). To je značajno za primetiti s obzirom da se priča vrti okom orla koji je kljucao jetru Prometeju, pa sa-

mim tim ukazuje na mučenistva i mazohizam, ali i na hrabrost, borbenost, stradanje i (samo)ubistava...

Prema tome, priča vezana za aspektni dodir Marsa i Sunca nije ni lagana niti optimistična. Ona je put akcije tj. mača, i kao takva, sve više se izražava u kasnijem razdoblju života kad natus prirodno vrši premeštaj sa Asc. na Sunce (razvoj licnosti, personalizacija) i energetski naboј teše kroz fizičku aktivnost (bodi bilding, mačevanje, vojna obuka, osnivanje vojne formacije...). Priča je i dalje povezana sa kreativnim činom tj. perom (Mars takođe vlada i 3. kućom i nosi Saturna (5), dok je Sunce smešteno u 5. kući) koji je dominirao u prvom razdoblju Mišimog života (dominacija podznaka) kad ga vidimo kao slabašnog, bledunjavog ali i veoma inteligentnog mladog čoveka zaronjenog u sopstveni svet, pisca koji svoje fantazije kanališe putem pera (Asc. Devica, Mesec, Merkur u Jarcu...). Mišima je na sopstveni način najbolje okarakterisao snagu pomenutog aspekta muških planeta u svom eseju napisanom zadnjih godina života pod nazivom *Sunce i čelik*. O njemu će biti više reči u trećem delu ove priče.

PERO – LEPOTA I MASKA

Takav je bio Sebastijan, mladi centurion petorijanske garde. I zar nije takva lepota, kao što je njegova, bila unapred osuđena na smrt?

Zar nisu robusne žene rimske, čula izoštrenih od mirisa dobrog vina koje prodire do kostiju i ukusa krvavog mesa, brzo predosetile njegov tužan kraj, i zavolele ga upravo iz tog razloga?

Krv je kroz to mlado telo tekla brže nego kod drugih ljudi, uporno tražeći otvor kroz koji će šiknuti kada jednom to telo bude probodeno.

Kako je ženkama mogao da promakne zov ovako uzburkane krvi?

Mišima Sv. Sebastijan – pesma u prozi

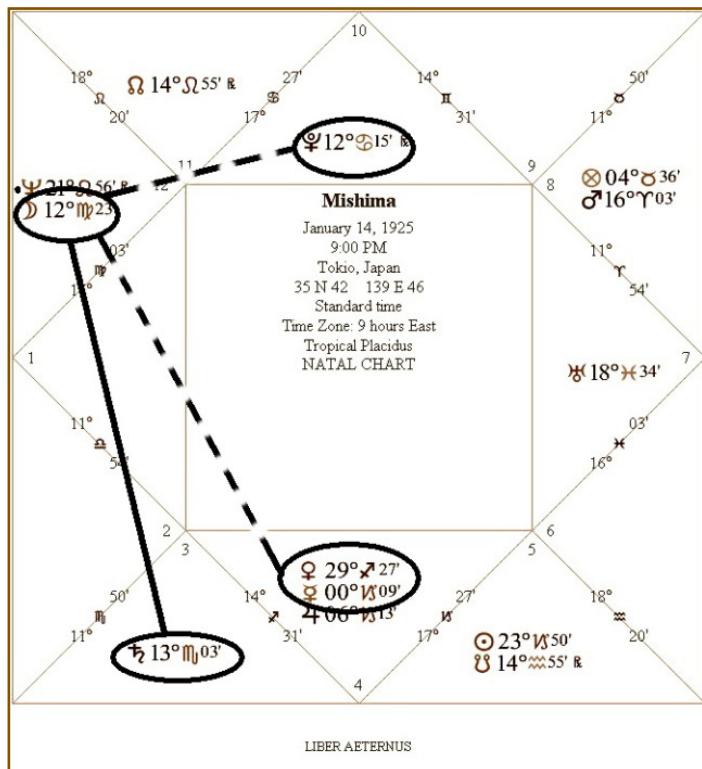
Mišima se još kao dečak i kasnije mlađić poprilično razlikovao od svojih vršnjaka. Bio je izuzetno povučen, introvertan, veoma sklon unutrašnjoj introspekciji, konstantnom analiziranju svojih osećanja, pobuda, nagona... Telesna, poprilično krhkka konstitucija, kao i bledunjavost u licu i slab imunitet, bili su naznaka da je fizičkom (materijalnom) svetu, u neku ruku, još u ranom stadijumu zivota natusa, bilo suđeno da ustupi prevlast razvijenom svetu mašte. Mišima je svet imaginacije uklapao u okvire svekodnevног života, premda ga ne bi mogli etiketirati kao sanjara, bar ne u onom klasičnom smislu, s obzirom da je važio za veoma inteligentno biće, dosta pametnu osobu. Često

bi poput kojekakvog knjiškog moljca zaronjenog u svet knjiga (iako književnost nije studirao, već je na zahtev oca upisao prava) tražio odgovore ali i inspirativne podsticaje za fantazije udomljene u njegovom biću još kroz prva dečija sećanja. U njima je dominirala tragedija i smrt, ali i nešto što ga je počelo mučiti prilikom ulaska u pubertet; seksulane pobude i nagoni koji su u svojim prvim (pubertetskim) impulsima bili popraćeni fenomenima nastranosti i perverzije o kojima je često čitao u knjigama psihologa. Nije tu u pitanju bio samo latentni homoseksualizam, već nešto mnogo intezivnije u svojoj pojavi od čistog zadovoljstva ka istom polu. Svaka pobuda bila je kolorisana

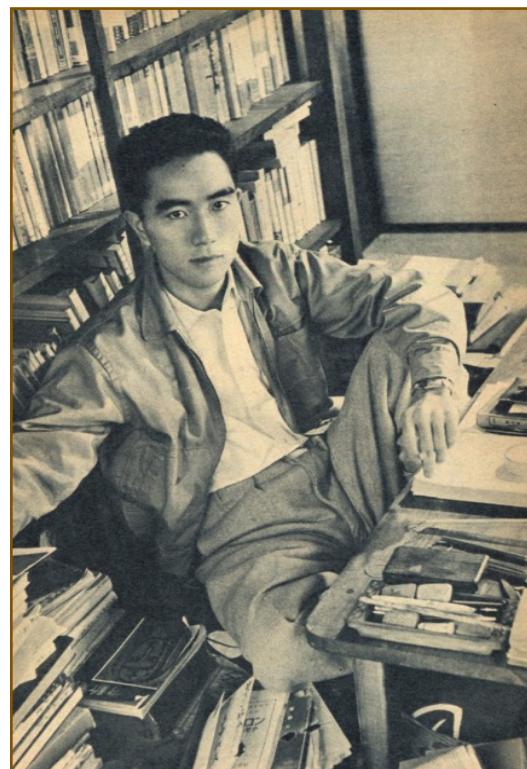
sadističkim i mazohističkim slikama, a uz to je bila začinjena smrću. I samo kroz njih je doživljavao snažna uzbudjenja. Njegove fantazije su rasle i opadale poput mesečevih mena na nebu ali su bile utisnute u nervni sistem i upravljale svim činovima, svakom emocijom u njegovom životu.

Svakao da takve sklonisti nisu mogle naći izlaz u civilizovanom društvu niti razumevanje među njegovim vršnjacima, stoga je veoma rano navukao masku. Onu

no masku japanskih pozorišta. Ona je bila preduslov da se opstane u atmosferi dugačkoj od njegove; u svetu drugačijih zakona od onih koji su stolovali u njegovoј duši i mučili ga. Kasnije je našao izlaz. Ključ se nalazio u Peru i Hartiji. Sebe je „secirao“ u *Ispovestima maske* i od tada sve što je pisao bio je, kako su to već kriticari znali nazvati „plod negovih nezdravih fantazija“. U njima je Mišima video lepotu...

Astrološki odraz: na Ascedentu se načini znak Device i pod snažnim je uplivom Meseca. Sve što se nađe u obrisnoj udaljenosti manjoj od 5 stepeni od vrha kuće smatra se kao da je već na njoj. Pa tako i Mesec sa 3,5 stepena udaljenosti od ugla već obilno izliva svoju svetlost u natusovo biće. Ovo napominjen zato što su u kvadratni horoskop planete striktno definisane u stepenskim granicama kuća, te je stoga na ovim

chartu Mesec vidljiv u kući no. 12, premda je izašao iz nje. Pomenuti zodijački znak u kombinaciji sa Mesecom je dobra uvertira u natusovu povučenost, introvertnost, u instinktivnu potrebu da se svaki snažniji emotivni nadražaj propusti kroz umnu analizu. Mesec kroz svoju pojavu uvek uznosi svet maštice i fantaziju, a ovde više i stoga što je u pitanju noćno rođenje. Opis fantazije može se delimično dati kroz aspektnu povezanost

i materijal od koga je planeta kao dispozitor izgrađena. U tu svrhu uočavamo da Mesec „nosi“ Plutona (nalazi se u znaku Raka) u kombinaciji sa Saturnom u Škorpiji (seksualna povezanost orbsa 1 stepen direktno upućuje na natusa) pa imaginacija prihvata stradalnički usud, oseća se noć iz koje se čuju odjeci prizemnih strasti, oseća se nabujala žudnja upakovana pod kožu mladog čoveka gde esetika i ljubav (Devica i Škorpija su znaci gde je Venera u izgnanstvu t.j padu) teško nalaze kompromis sa sirovom i razudanim željom, gde se lepota definiše kroz tragično iskustvo. Tu zakon suzdržnosti manipuliše spektrom želja podsećajući ih na tačku u pravilniku koja kaže: *zabranjenn boje mogu bit dozvoljen samo u sferi pisane reči* (3. kuća, Merkurov je i ascedentalni znak). Tu one postaju snažne emotivne ispovesti koje će se razvući u jedan izuzetno plodan književni opus sve dok svoj epilog ne iskažu kroz akciju preko Sunca i Marsa. Kroz relevantnu planetaranu konfiguraciju uočava se i slika bake Nacu (videti uvod): njena posesivnosti i dominirajući uticaj u periodu Mišiminog detinjstva. Vidmo kako kult njene ličnosti ostavlja traga u natusovom životu.

Priča o Marsu i Suncu tad još nije toliko izražena (iako je natus snažno oseća (muški horoskop) u smislu da se živi, vec više služi kao gorivo za pisanje.

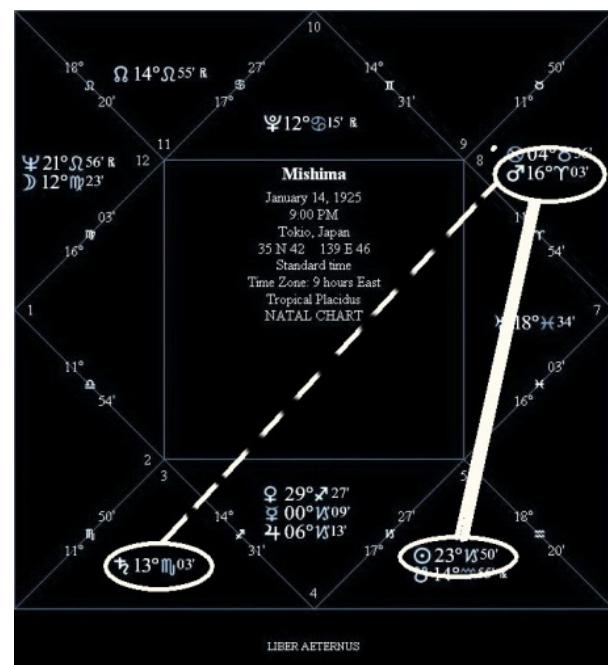
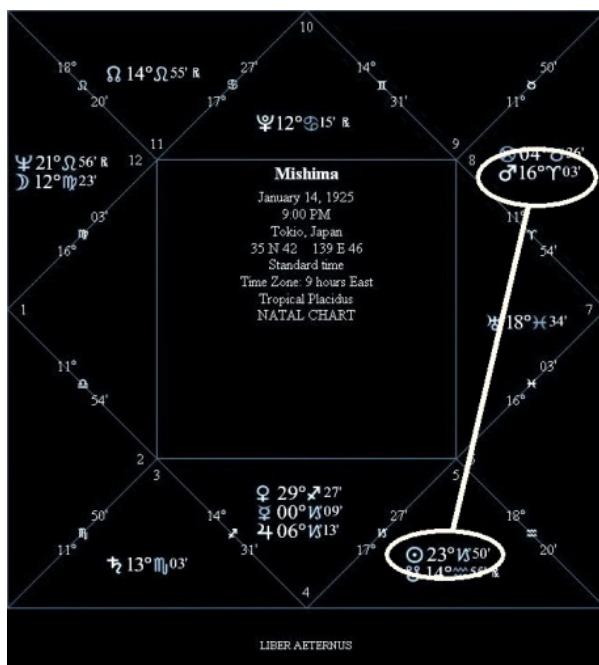
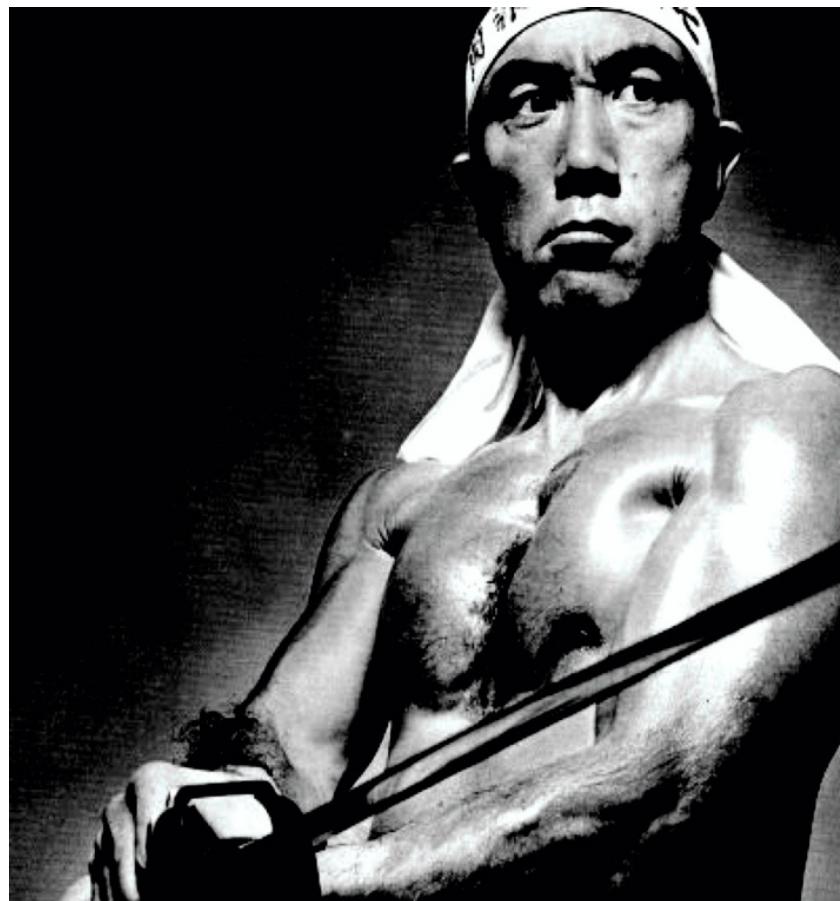
Pre osvrta na „predstavnika razuma“ i ujedino vladara ascedentalnog znaka – Merkura – nije na odmet obelodaniti jednu nepomirljivu kontadiktornost, provirečnost nemocnu da spoji dva sveta i nađe kompromis. Prvenstveno se ticala Mišimine seksualnosti. U „Ispovestima“ otkriva sebe kao čoveka koji gaji magnetnu privlačnost ka gruboj,

sirovoj, dionisovskoj energiji otelovljenoj u mladim muškim telima. Ti prizori su redovno popraćeni erekтивnim stanjima, i ta energija je bezuslovno iz sebe morala istisnuti intelekt da bi bila privlačna, jer ako bi ušao u ozbiljniji dijalog ili „otkrio pamet“ tih osoba, njegovo uzbuđenje momentalno bi se izgubilo. Mladić Omi u koga se Mišima „zaljubljuje“ otelovljuje upravo takav prizor. Dakle, intelekt je, ne samo u mladosti već na neki čudan način tokom čitavog natusovog žitja, bio nepomirljiva sa strašću u pravom smislu te reči.

Merkur je smešten na početku znaka Jarac i definisan je Saturnom u popriličnoj meri, što znači da na taj način inidrektno (preko dispozicije) učestvuju u slikama i dešavanjima (emotivnim i psihičkim) oživljеним kroz malopre pomenut aspekt (Mesec – Saturn). Kroz Jarca ponavlji sliku introvertnosti i potisnutih seksualnih afiniteta, ali primetno je da simbolika Marsa na tom mestu „blista u njegovim očima“, opseda mu um, brazda zemlju njegovog životnog puta. Merkur (tj. natus) ka njemu teži, i doista ga sustiže na kraju (dispozicija u Škorpiji). Tu nije u pitanju aspekt, već ljubav preko egzalzacije. Nema direktne umešnosti, ali postoji umna usmerenost (i emotivna s obzirom da u Merkur živi Mesec), pogotovo stoga, što, kao što sam već napomenuo, Mars igra značajnu ulogu u ovom natalu.

Merkur se nalazi na fiksnoj zvezdi *Spikulum* što može, između ostalog, stvoriti i veoma morbidan pogled na život a i podsticati sve vrste fanatizma (nož u sazvežđu Strelca). Ali on tu nije sam, na Spikulumu je i Venera koja ga mami (konjunkcija) da poseti makar kao gost, odaje gde živi „sodomska lepota“ ...

MAČ – SUNCE I ČELIK

Na ovo mjestu označena planetarna konfiguracija priča priču sama za sebe preko Jukiinog eseja.

Odlomak iz Mišminog eseja *Sunce i Čelik*

Neprijateljstvo prema Suncu je bilo moja jedina pobuna protiv duha epohe. Žudeo sam vatreno za noćima Novalisa, za sumracima Jejsa. Ipak, do kraja rata počeo sam da naslućujem kako se približava era u kojoj će neprijateljstvo prema Suncu biti isto što i slediti stado.

Malo po malo, počeh da sumnjam u noć, u koju sam polagao toliko poveranja tokom rata; počeh da naslućujem kako bi jednog dana i ja mogao da se pridružim poklonicima Sunca. Možda će tako i bit. A ako će zaista tako i biti, pitao sam se tada, nije li moje uporno neprijateljstvo prema Suncu i veliki značaj koji sam poklanjao mojoj maloj, ličnoj nēci drugo do želja da se sledi stado.

Tada se za mene pojavila mogućnost da srušim jednu vrstu lažnog reda stvarajući umesto nje drugu vrstu, da uputim ka samom sebi tu formativnu funkciju čvrstine i da je preuredim u smislu koji odgovara mojim ciljevima. Odlučih da tu ideju sprovedem u delo. Ipak, pre nego ideja zvao bih je novim povodom koje mi je Sunce pružalo, svakodnevno.

Nađoh se tako pred masama čelika: teške, čvrste, hladne, kao da je u njima još uvek bila ,zgusnuta suština noći. Tog dan je počela moja prisnost sa čelikom, koja će trajati celu sledeću deceniju.

.....

Iza vaspitnog razvoja se skrivala druga, romantična zamisao. Taj romantični pokret, skrivena struja u meni od samog detinjstva i koja je imala smisao samo kao razaranje klasičnog savršenstva – ležala je unutra u očekivanju. Kao što je temi uvertire neke opere suđeno da se kasnije ponavlja tokom čitavog života, tako je i taj romantični pokret bio za mene jedan konačan model pre nego što sam uopšte mogao delom da ga izrazim.

Posebno sam gajio romantični pokret prema smrti, ali sam za sredstvo istovremeno zahtevao jedno apsolutno klasično telo. Kroz osećaj dubine verovao sam da se isključivi razlog neizvršivosti mog romantičnog pokreta smrti osniva, u stvari, na užasno jednostavnoj činjenici da mi nedostaju neophodne fizičke vrline.

Za plemenitu smrt bile su neophodne snažna tragična struktura i skulptorska muskulatura. Svako upoređenje između slabih mltavih mišića i smrti – izgledalo mi je nemoguće, neumesno. Sa dvadeset godina čeznući za odlaskom iz života, osećao sam se nedostojnim tog puta. Ukratko, nisam imao muskultauru doličnu tragicnoj smrti. Čijenica da mi je upravo moja telesna nepodobnost za rat omogućila da ga preživim, duboko je vredala moj romantični ponos.

*Uz sve to, te puke intelektualne gimnastike bile su ne drugo do preludij jednog ljudsko života koji do tog trenutka nije ništa značajno učinio. Jednoga dana morao sam nešto stvoriti ili uništiti. **U tom se momentu pojavljuje čelik.; čelik mi je osveltio put.** U tacki u kojoj su mnogi ljudi zadovoljni stepenom kulture do kog su mogli doseći, trebalo je da otkrijem da mi je intelekt – daleko od toga da bude samo jedno kulturno dobro – u stvari bio podaren isklju-*

čivo kao oružije, kao sredstvo opstanka. Stoga se fizicke discipline, koje su potom postale neophodni za moj opstanak, mogu u izvesnom smislu uporediti sa načinom na koji se jedna osoba, čije je telo bilo jedini oblik života, baca, freneticnim nadimanjem, ka intelektualnom obrazovanju, u trenutku kada je mladost već na samrtnom odru.

Čelik me je naučio mnogim razlicitim stvarima. Čelik mi je podario novu i u potpunosti različitu vrstu spoznaje; spoznaju u koju me ni knjige niti iskustvo sveta nisu mogli uputiti. Otkrih da su mišići bilu utoliko snaga ukoliko oblik i da je svaki mumer bio naveden da malo – pomalo, globus na svojim plećima pocne da smatra necim bliskim sebi. Zato naš smisao postojanja traga za nekim predmetom i može ziveti jedino u jednom lažnom svetu relativnosti...

U čistom osećanju snage, koju ni jedna knjiga, ni jedna intelektualna analiza ne mogu objasniti, nije cudno da sam mogao otkriti istinsku suprotnost reči. I zaista, postepeno to će postati uporište celokupne moje misli. Negde u sebi pripremao sam ujedineњe umetnosti i života, stila i etosa akcije. Ako je stil bio slican muskultauri i uzorima držanja, njegova dužnost je bila, prirodno, da obuzda hirove imaginacije...